Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Nr. 1 WARSZAWA, DNIA 6 STYCZNIA 1934 R. Rok założenia 1921

GAZETA GIEŁDOWA i LOSOWAŃ

tygodnik finansowo-giełdowy i gospodarczy
wychodzi co sobota

Od Wydawnictwa: Przypominamy Sz.P. Abonentom, iż czas odnowić prenumeratę na 1934 r.

ROK 1933 NA GIEŁDZIE WARSZAWSKIEJ

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA.

Przy porównaniu przebiegu codziennych zebrań giełdowych z 1933 r. z przebiegiem zebrań z 1932 r. bezstronny obserwator zmuszonyby był skonstatować, iż cecha charakterystyczna zebrań w obu tych okresach była jedna: jałowość i apatja.

Przyczyna tego stanu rzeczy tkwi przedewszystkiem w przeżywanym od szeregu lat kryzysie gospodarczym, następnie w niejasnej sytuacji politycznej, fiascu konferencji londyńskiej, odstąpieniu w kwietniu roku ubiegłego przez Stany Zjednoczone od parytetu złota oraz w wielu, wielu wydarzeniach, mających bezpośredni wpływ na życie gospodarcze.

Nie należy zapominać, iż Anglja wyprzedziła Stany Zjednoczone, gdyż już we wrześniu 1931 r. załamanie się funta stało się faktem dokonanym. Obie więc te potęgi walutowe t. j. funt i dolar podlegają codziennie, nieraz dość znacznym, fluktuacjom kursowym, co wywiera niekorzystny wpływ na stosunki handlowe prawie wszystkich państw, gdyż niema w Europie jednego państwa, któregoby nie łączyły stosunki z Anglią i Stanami Zjednoczonemi, a zwłaszcza z temi ostatniemi. Zgrozę położenia zwiększa ta okoliczność, iż dolar po wybuchu wojny obiegał narówni z walutą krajową w wielu państwach, niemniej w Polsce.

Pomimo tego, jak zresztą poniżej będzie wyjaśnione, na rynkach polskich zauważyć było można w drugiej połowie 1933 r. pewne oznaki poprawy, polegające za zainteresowaniu się szerszych mas rynkiem papierów o stałem oprocentowaniu.

Na podkreślenie zasługuje fakt doniosłej wagi, iż w czasie nie mniej odczuwanego w Polsce, jak w innych krajach, przesilenia gospodarczego, społeczeństwo polskie zdobyło się na gigantyczny wysiłek, po ogłoszeniu bowiem subskrypcji na zł. 120 miljonów Pożyczki Narodowej, pokrywa ją prawie trzykrotnie. Po wpłaceniu pierwszej raty t. j. w niedługim stosunkowo czasie, gdy należało przypuszczać, iż popyt na papiery procentowe będzie zatamowany, cedula giełdy warszawskiej notuje wyższe kursy przodujących papierów lokacyjnych, co musiał poprzedzić większy popyt.

Stosunek obrotów w 1933 r. do 1932 r. przedstawia się następująco:

Obroty ogólne zmniejszyły się o 13%, gdy bowiem w 1932 r. obrót wyniósł przeszło zł. 672 miljony, w roku 1933 — poniżej zł. 600 miljonów.

Zmniejszenie się obrotów w poszczególnych działach: dewiz prawie o 10%, papierów procentowych o przeszło 6% i akcyj w przybliżeniu o 14%. Najbardziej skurczyły się obroty banknotami zagranicznemi, które wogóle nie są notowane urzędowo. Sporadycznych tranzakcyj (bez notowań) zawarto na sumę w przybliżeniu zł. 300.000, gdy w roku poprzednim — na przeszło 16½ miljona złotych.

Obecnie prawie cały handel banknotami zagranicznemi odbywa się poza giełdą, gdzie lwia część tranzakcyj, o charakterze wyłącznie spekulacyjnym, dotyczy banknotów dolarowych, które podlegają z dnia na dzień bardzo znacznym wahaniom kursowym.

Nie od rzeczy też będzie przeprowadzić analogję pomiędzy końcem roku 1933 a końcem roku poprzedniego. Otóż w końcu 1932 r. nastąpiło znaczne załamanie się kursów wysokoprocentujących prywatnych papierów lokacyjnych, wskutek ogłoszenia ustawy konwersyjnej z dnia 20 grudnia 1932 r., natomiast w końcu 1933 r. wzmógł się popyt na takież papiery z powodu obniżenia stawki procentowej przez wszystkie instytucje bankowe, z bankami państwowemi, Pocztowa Kasa Oszczędności i komunalnemi kasami na czele.

Przy sposobności należy zwrócić uwagę na przyczynę, tamującą normalny rozwój operacyj papierami procentowemi. Mamy właśnie na myśli wszelkie „zastrzeżenia" ze strony władz sądowych i administracyjnych, o których już niejednokrotnie na łamach Gazety naszej wspominaliśmy. Wprawdzie nowy Kodeks Handlowy, obowiązujący od 1 lipca 1934 r., rzuca jaśniejsze światło na sprawę tę, lecz nie usuwa zupełnie tych trudności, jakie się piętrzą w codziennych stosunkach między instytucjami bankowemi.

Otóż w takich to warunkach giełda stołeczna nieśmiało wkracza w 1934 rok.

RYNEK DEWIZOWY.

Jak już wyżej wskazano, obroty dewizami zmniejszyły się o 10%. Zmniejszenie się obrotów rozpoczęło się przeważnie w drugiej połowie roku, począwszy od sierpnia. Największy obrót wykazuje maj. Przez pierwsze dwa miesiące pod względem obrotów dewizy na Nowy Jork zajmują pierwsze miejsce, następnie — Paryż, Londyn, Szwajcarja i Holandja. Od marca aż do końca roku Paryż zajmuje miejsce Nowego Jorku. Zmienia się też niekiedy kolejność przy innych dewizach na korzyść Szwajcarji a nawet raz jeden na korzyść Belgji

Wahania kursowe były następujące: Belgja 125.20—123.70, Gdańsk 174.65—173.05, Holandja 361.45-357.50, Kopenhaga 155.20—123.60, Londyn 31.50—27.30, Nowy Jork 8.925—5.285, Kabel 8.929—5.29, Oslo 159.50—140.90, Paryż 35.12—34.84, Praga 26.56—26.53, Sztokholm 164.60—142, Szwajcarja 174.20—171.80, Włochy 47.55—45.35.

W końcu roku (30.12) w cedule giełdowej zamieszczone zostały kursy dewiz, w ciągu roku nienotowanych. Kursy te, jako orjentacyjne, notowane są w żądaniu i płaceniu, a mianowicie: Belgrad 12.15—11.95, Budapeszt 117—114, Bukareszt 5.30—5.15, Helsingfors 12.90—12.80, Hiszpanja 73.20—73.05, Japonja 1.77—1.74, Konstantynopol 4.23—4.18, Ryga 170—166, Sofia 6.40—6, Tallin 160—157, Wiedeń 99—98, Montreal 5.72—5.66.

W obrotach **międzybankowych** najwyższy kurs dewizy na Berlin 213.60, najniższy — 201.

PAPIERY PAŃSTWOWE.

W tym dziale pod względem obrotów prym trzyma 7% Poż. Stabilizacyjna, za którą w łącznej sumie podążają trzy pożyczki premjowe. Następnie większe pozycje dotyczą 5% Poż. Konwersyjnej.

Obroty listami zastawnemi i obligacjami Banku Gospodarstwa Krajowego oraz listami zastawnemi Państwowego Banku Rolnego są również pokaźne, gdyż codziennie są zawierane tranzakcje.

Wahania kursowe były następujące: 3% Prem. Poż. Budowlana 45.25—37, Dolarówka 59.25—44.75, 4% Prem. Poż. Inwestycyjna w sztukach zwykłych 107—98.75, w pełnych serjach 113—106, 5% Poż. Konwersyjna 53.50—41, 5% Konwersyjna Poż. Kolejowa 48.25—36, 6% Poż. Dolarowa 63—36.75, 7% Poż. Stabilizacyjna 59.50—47.25, 10% Poż. Kolejowa 105.25—99.50.

Kursy listów zastawnych i obligacyj banków państwowych utrzymały się przez rok cały na jednakowym poziomie.

PRYWATNE PAPIERY LOKACYJNE.

Większe ożywienie wykazywały przeważnie w drugiej połowie roku. Najżywsze i największe obroty były 8% L. Z. m. Warszawy oraz 4½% L. Z. Ziemskiemi. Z listów zastawnych towarzystw prowincjonalnych największe obroty dotyczą 8% L. Z. m. Łodzi, 10% L. Z. m. Siedlec, 8% L. Z. m. Piotrkowa, 8% L. Z. m. Częstochowy, 10% L. Z. m. Radomia, 8 i 10% L. Z. m. Lublina. Najmniej zawarto tranzakcyj L. Z. m. Kalisza oraz L. Z. Kielc. Dla ścisłości zaznaczyć należy, iż często, a zwłaszcza w ostatnich miesiącach roku, listy prowincjonalne były usilnie poszukiwane, lecz z powodu braku materjału tranzakcje nie mo-

Wasz doradca finansowy —
— Gazeta Giełdowa i Losowań

Uwaga. Tam gdzie mowa o wahaniach kursowych, pierwsza cyfra oznacza kurs najwyższy, druga — najniższy.

gły przybrać większych rozmiarów.

Wahania kursowe były następujące: 7% L. Z. Tow. Kred. Przem. Polskiego 56—48, 8% L. Z. Tow Kred. Przem. Polskiego 60—50. 4% L. Z. Ziemskie 40—31. 4½% L. Z. Ziemskie 49.50—36. 8% L. Z. Ziemskie 40.50—31.50. 7% L. Z. Ziemskie (dolarowe) 42.50—32.30. 8% L. Z. Ziemskie (dolarowe) 60—54, 4½% L. Z. m. Warszawy 55.50—44.50. 5% L. Z. m. Warszawy 61.75—47.75. 8% L. Z. m. Warszawy 52.25—36. 5% L. Z. m. Częstochowy 48.50. 8% (uzg. 5% z 1933 r.) m. Częstochowy 47—30.50, 5% L. Z. m. Kalisza 50—43.50, 8% (uzg. 5% z r. 1933) m. Kalisza 46.50—35.50. 5% L. Z. m. Kielc 46.50—37. 8% (wzg. 5% z 1933 r.) 45—29. 5% L. Z. m. Lublina 43—39. 8% L. Z. m. Lublina 42—30. 10% L. Z. m. Lublina 42.50—33.50, 5% L. Z. m. Łodzi 53.50—48, 8% L. Z. m. Łodzi 47.50—33.50. 5% L. Z. m. Piotrkowa 49.50—41.75, 8% (wzg. 5% z 1933 r.) L. Z. m. Piotrkowa 44.50—31.75, 5% L. Z. m. Płocka 42.25—31, 10% L. Z. m. Radomia 40.50—30, 5% L. Z. m. Siedlec 42. 10% wzgl. 5% z 1933 r.) L. Z. m. Siedlec 41—27.

Obligacje komunalne.

5% Obligacje Polskiego Banku Komunalnego II em. 72, III i IV em. 81—79, Obligacje m. st. Warszawy: 4½% V poż. 37.50—25. 5½% VII poż. 43—30.50, 6% VI poż. 50—33, 6% VIII i IX poż. 48—30. 8% Poż. Szkolna 83.

Akcje.

Konjunktura na rynku akcyjnym nie była korzystna, gdyż akcje nawet dywidendowe były nisko notowane, a to wskutek braku zainteresowania. a więc często nie znajdowały nabywców. Jedynie akcjami Banku Polskiego zawarto więcej tranzakcyj, gdyż codzień notowano.

Wahania kursowe były następujące: Bank Polski 88.50—70.50 Kijewski i Scholtze 18.50—9.50, Spiess 38—29, Częstocice 23.50, Warsz. Tow. Fabr. Cukru 23.50—15.25, Cementownia Wysoka 43.75—36, Kolejki dojazdowe 10—8, Warsz. Tow. Kop. Węgla 13.25, Cegielski 11—10.50, Lilpop 13.50—9, Hantke 16, Modrzejów 4.25—2.60, Norblin 31.50—18, Ostrowiec 31—22.85, Pocisk 2.40, Starachowice 11.75—7.25, Zieleniewski i Fitzner-Gamper 7, Haberbusch 50.50—37, Majewski (Fabr. Ołówków) 20, Landau i Weile (wprowadzono na giełdę w 1933 r.) 13, Warsz. Tow. na Zastaw Ruchom. (Lombard) 105—104, Kluczewska Fabryka Papieru 26, Fabr. Obić J. Franaszek (wprowadzono na giełdę w 1933 r.) 243.50—241.50.

Następujące spółki akcyjne, których akcje stale notowane są na giełdzie, wypłaciły dywidendy w 1933 r. w wysokości: 15% Warsz. Tow. na Zast. Ruchom. (Lombard), 10% — Lilpop. 9% Warsz. Tow. Ubezpieczeń oraz Monopol Gdański, 8% — Bank Polski, 6% — Fabr. Chem. M. Leszczyński i S-ka. 5% — Cerata, Cukr. Nieledew, Ostrowiec i Mirkowska Fabr. Papieru, 4% Cem. „Wysoka“ oraz Herbata „Szumilin“, 3% — Cukrownie: Ciechanów i Częstocice, 2% — Tow. „Elektryczność“, Warsz. Tow. Fabr. Cukru, Cukr. „Ostrowite“ oraz Starachowice.

Przesunięcia w kierunku eksportu

w ważniejszych działach produkcji

Brak jest dotąd materjałów, któreby dawały wyczerpujący obraz sytuacji przemysłu w roku 1933. Nie mniej jednak prowizoryczne dane, jakiemi dysponujemy dla kilku dziedzin przemysłu, pozwalają stwierdzić wspólne cechy, charakteryzujące ich położenie w roku zeszłym.

W całym szeregu dziedzin zaznaczył się wzrost produkcji, względnie zahamowanie tempa jej spadku. Przykładowo można wskazać, iż wzrosła produkcja w hutnictwie żelaznem, w przemyśle papierniczym, w niektórych działach przemysłu metalowego; wydobycie węgla zmniejszyło się stosunkowo nieznacznie.

Pewna poprawa w zakresie produkcji w niewielkim tylko stopniu była wynikiem wzrostu zbytu na rynku wewnętrznym. Produkcja papiernicza, gdzie konsumcja wewnętrzna wzrosła w porównaniu z r. 1932 o 5,4% stanowi tu raczej wyjątek. W hutnictwie żelaznem, w przemyśle węglowym, przemyśle metalowym, spożycie rynku wewnętrznego bądź spadło, bądź też utrzymało się na nader niskim poziomie.

Ograniczona pojemność rynku wewnętrznego zmusiła wymienione dziedziny wytwórczości do wzmożenia wysiłku w kierunku szukania zbytu na rynkach zagranicznych. Przedewszystkiem więc wysiłkom tym zawdzięczać należy stosunkowo pomyślne pod względem ilościowym wyniki produkcji w roku ubiegłym. Tak więc hutnictwo żelazne zwiększyło swój eksport o 100%. Eksport węgla zmniejszył się coprawda około 12%. Jednakowoż wobec kolosalnych trudności, jakie spiętrzyły się przed tym wywozem na jego głównych rynkach zbytu, wynik ten jest raczej dowodem znacznej aktywności naszego przemysłu węglowego. Do akcji eksportowej przystąpił przemysł papierniczy. Eksport papieru, który jeszcze w początkach roku ubiegłego był w zupełnym zaniku, został w ostatnich miesiącach tego roku wydatnie podniesiony, rokując nadzieje dalszego, poważnego wzrostu. Zwiększył się również wywóz szeregu artykułów przemysłu metalowego przetwórczego, a obecnie w toku są prace nad wzmożeniem wywozu i objęciem wspólną akcją innych dziedzin tego przemysłu.

Stosunkowo pomyślne wyniki ilościowe produkcji nie szły w parze z wynikami finansowemi. Było to spowodowane z jednej strony przesunięciem punktu ciężkości zbytu na rynki eksportowe, z drugiej zaś strony, skutkiem zniżek cen, przeprowadzonych na rynku wewnętrznym.

Omawiane przemysły znajdowały się w roku zeszłym naogół pod wpływem obu tych czynników. Jako przykład oddziaływania czynnika eksportowego wskazać można przemysł węglowy. Ilościowemu zmniejszeniu eksportu węgla o 12%, odpowiadał spadek wpływów o 21%. W przemyśle papierniczym, gdzie w ciągu roku zeszłego dokonana została trzykrotna poważna zniżka cen, zbyt wzrósł o 6,6%, a obroty syndykackie zmniejszyły się o 3,5%. Przykładem oddziaływania w tym samym kierunku innego czynnika są niektóre dziedziny przemysłu metalowego przetwórczego, gdzie ostra walka konkurencyjna doprowadziła ceny do poziomu kosztów produkcji. W rezultacie mimo dość znacznego w porównaniu z rokiem 1932 zwiększenia stanu zatrudnienia, obroty finansowe fabryk były mniejsze niż w tym roku.

Powyższy układ stosunków nie mógł pozostać bez wpływu na sytuację finansową poszczególnych dziedzin wytwórczości. Przykładem mogą być bilanse wszystkich niemal większych zakładów hutniczych, wykazujące straty. Jeżeli mimo to przemysł zachował dużą odporność i aktywność, zawdzięczać to należy w dużym stopniu wysiłkom w kierunku zmniejszenia kosztów własnych. Rezultaty, osiągnięte w tym zakresie w roku ubiegłym są bardzo znaczne.

Komunikat S.A. „Siła i Światło"

Otrzymaliśmy następujące wyjaśnienie, z prośbą o umieszczenie.

W związku z kampanją, jaką ostatnio jedno z pism łódzkich podjęło przeciwko ś. p. Wiesławowi Gerliczowi, ukazał się na łamach tego pisma szereg wiadomości, dotyczących różnych przedsiębiorstw, z którmi związana była działalność ś. p. Wiesława Gerlicza w tej liczbie i dotyczących Sp. Akc. „Siła i Światło“.

Ponieważ wiadomości te, powtórzone przez wiele innych pism nie odpowiadają prawdzie, uważamy za swój obowiązek sprostować te z tych wiadomości, które mają charakter zasadniczy.

1) S. A. „Siła i Światło“, założoną została 5 grudnia 1918 roku przy udziale szeregu największych banków polskich oraz wybitnych osobistości. Początkowy kapitał akcyjny, jak i wszystkie następne emisje były wpłacone wyłącznie w gotówce, a nie w żadnej innej formie.

2) Celem Spółki była praca w kierunku elektryfikacji Polski i w tym też celu w pierwszych latach swej egzystencji Spółka zużytkowała część własnych kapitałów na wykup z rąk obcych Elektrowni w Pruszkowie, znajdującej się w trakcie budowy oraz Elektrowni w Sosnowcu i Sierszy, a następnie zorganizowała szereg innych przedsiębiorstw elektryfikacyjnych, tworząc w ten sposób największy w Polsce koncern na tem polu, inicjując i realizując dopływ z zagranicy do Polski poważnych kapitałów inwestycyjnych.

3) Nieprawdą jest, że „Siła i Światło“, ma dochodzenia podatkowe i że jakoby proponowała władzom skarbowym sumę 2 miljonów złotych na pokrycie niedopłaconych podatków, a przeciwnie „Siła i Światło“ nawet nie zalegała nigdy z żadnemi podatkami i zaległości takich nie posiada.

4) Nieprawdą jest, że zmarły niedawno ś. p. inż. Kazimierz Gayczak popełnił samobójstwo i to w związku z popełnionemi ze ś. p. W. Gerliczem jakiemiś „machinacjami“, a przeciwnie ś. p. Kazimierz Gayczak, długoletni dyrektor techniczny Sp. Akc. „Siła i Światło“, człowiek prawy i nieposzlakowany, zmarł nagle na udar apoplektyczny w lecznicy Omega, w obecności dr. Ottersteina, który też wystawił odpowiednie zaświadczenie. W czasie kilkugodzinnego ataku obecny był również prof. dr. Karwacki, który stwierdził przyczynę choroby.

Również nieprawdą jest, że ś. p. Kazimierz Gayczak pozostawił jakieś listy „demaskujące ś. p. W. Gerlicza i siebie samego, gdyż zmarł nagle, nie mógł więc pozostawić po sobie i nie pozostawił żadnych listów.

5. Ś. p. Wiesław Gerlicz, jeden z założycieli Sp. Akc. „Siła i Światło“ przez pewien okres Prezes Rady, a następnie Członek Rady tej Spółki, nietylko nie był ani właścicielem, ani „dyktatorem“ czy to Sp. Akc. „Siła i Światło“, czy też jakiegokolwiek przedsiębiorstwa należącego do koncernu, ale nie był nawet stale zatrudniony w żadnym z nich i wskutek tego nie mógł prowadzić i nie prowadził żadnych operacyj w ich imieniu. Ś. p. W. Gerlicz zajmował stanowisko dyrektora naczelnego Łódzkich Kolei Dojazdowych, natomiast koncern „Siła i Światło“ korzystał ze współpracy tego pełnego energji i inicjatywy oraz wielkiej pracy i doświadczenia na polu elektryfikacji człowieka wyłącznie w ramach uprawnień, przysługujących członkom Rady Nadzorczej.

Nie prostując tu dla braku miejsca szeregu innych błędnych informacyj, nie mających istotnego znaczenia, stwierdzamy, że przez podanie tych nieprawdziwych i wysoce szkodliwych wiadomości stała się wielka krzywda nietylko pamięci zmarłych dwóch wybitnych jednostek, ale i przedsiębiorstwom polskim, które z olbrzymim wysiłkiem pracują nad rozwojem gospodarstwa narodowego.

Zarząd i Rada
Sp. Akc. „Siła i Światło“.

Rejestracja zamrożonych wierzytelności w Argentynie

Celem ustalenia stanu wierzytelności polskich, zamrożonych w Argentynie naskutek obowiązujących w tym kraju ograniczeń dewizowych, Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie prosi firmy i osoby, posiadające zamrożone należności w Argentynie z tytułu dokonanego eksportu, o jaknajrychlejsze zgłaszanie w jej biurze (Wydział handlu zagranicznego) następujących danych: 1) wysokości należności, 2) miejsca złożenia sum w Argentynie, 3) firmy argentyńskiego odbiorcy, 4) rodzaju i daty dokonanej tranzakcji eksportowej oraz daty przybycia towaru do Argentyny. Izba pragnie ustalić stan zamrożenia należności na dzień 15.XII. 1933 r.

Czy etatyzacja ubezpieczeń prywatnych w Polsce?

Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października ub. r., rozszerzający znacznie zakres działania Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych jakoteż okólnik Pana Premjera do wszystkich Ministrów, zalecający ubezpieczanie wszystkich objektów państwowych, samorządowych i mieszanych w tymże Zakładzie, wywołały zrozumiałe poruszenie w sferach prywatnej asekuracji w Polsce. Nie mniej silne wrażenie wywarło tu uzyskanie przez P. K. O. koncesji na działalność ubezpieczeniową w dziedzinie ubezpieczeń życiowych bez wszelkiego ograniczenia tak z badaniem jak i bez badania lekarskiego.

Rzecz zrozumiała, że zarządzenia te godzą w istnienie prywatnej asekuracji w Polsce. Na czem polega jednak ich celowość i do czego zmierzają. Obszernie wyjaśnia to p. W. Albrycht, dyrektor Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń w broszurze „Rozwój i stan ubezpieczeń od ognia w Polsce". Scentralizowanie ubezpieczeń w zakładach publicznych ma przeciwdziałać wywożeniu składek reasekuracyjnych zagranicę, co będzie miało swój dodatni wpływ na bilans płatniczy Państwa. Rozumowanie na pozór słuszne. Zachodzi jednak pytanie, czy da się po scentralizowaniu ubezpieczeń w zakładach publicznych, reasekuracji zupełnie uniknąć?

Każdy, obznajmiony z techniką asekuracji współczesnej, musi na to pytanie odpowiedzieć: nie. Obciążanie ryzykiem ogniowem potężnych objektów przemysłowych majątku narodowego jednego państwa, byłoby zbyt niebezpieczną grą hazardową, daleką od tego, co rozumiemy pod nowoczesną asekuracją, oddalającą się coraz bardziej od hazardu, a pragnącą się upodobnić do normalnego interesu. Nie przeczą więc czynniki decydujące P. Z. U. W., że będą uprawiać szeroko zakrojoną koasekurację z towarzystwami krajowemi i reasekurację. Trudno jednak przypuszczać, by na pokrycie tej reasekuracji wystarczył jedyny polski zakład reasekuracyjny, który nota bene w drodze retrocesji oddaje również część swego ryzyka zagranicy. Jak stąd widzimy uniezależnienie się reasekuracyjne od zagranicy jest niemożliwe, zależność taka leży bowiem w strukturze nowoczesnej asekuracji i niema państwa na świecie, któreby się jej w dobrze zrozumianym interesie własnym nie podporządkowało.

Co jednak powinno być dążeniem każdego państwa wobec takiego stanu rzeczy? Otóż nie uniezależnienie się od reasekuracji zagranicznej, ale **możność kierowania swoją polityką reasekuracyjną.** Tak należy przypuszczalnie rozumieć ostatnie posunięcia Rządu. Nie chodzi tu więc o pozbawienie możności istnienia prywatnych zakładów asekuracyjnych, ale o decydujący wpływ na politykę reasekuracyjną w Polsce, którą dotychczas każdy zakład uprawiał na własną rękę. Takie dążenia powinny w konsekwencji doprowadzić do powstania potężnego zakładu reasekuracyjnego, któryby również mógł liczyć na reasekulimentu zagranicznego, dzięki czemu sumy płacone zagranicy za reasekurację wyrównałyby się przy pomocy składek otrzymanych od zagranicy za reasekurację. W ten sposób i ryzyko byłoby wyrównane i aktywność bilansu płatniczego w dziedzinie asekuracji utrzymaną.

Dokonanie takiego dzieła nie będzie rzeczą łatwą i do pracy tej muszą być wciągnięte wszystkie czynniki, pracujące dla dobra asekuracji w Polsce. Byłoby więc niesprawiedliwością wyeliminować z tej działalności zasłużonych zakładów prywatnych, z których kilka ma już ustaloną markę na światowym rynku ubezpieczeniowym. Reformy takie muszą być przeprowadzone w atmosferze spokoju i harmonji. Nie na miejscu są tu więc zarzuty bezpodstawne i nielogiczne, jakoby towarzystwa prywatne drogą reasekuracji wyjawiały zagranicy szczegóły tajne, albo wręcz pracowały dla wywiadu gospodarczego tych państw. Aby ten demagogiczny zarzut raz na zawsze obalić, wystarczy podkreślić, że reasekurator niema prawa żądać planów reasekurowanych objektów, interesują go tylko dane, dotyczące konstrukcji objektu, rodzaju ubezpieczenia, wartości objektu i terminu ekspiracji ubezpieczenia. Są to więc szczegóły tak łatwo dostępne i tak małoznaczne, że z trudnością mogą wystarczyć do oceny ryzyka asekuracyjnego, cóż dopiero do innych celów...

W takim spokojnym i przekonywującym tonie jest utrzymana praca Prezesa Zrzeszenia Prywatnych Zakładów Ubezpieczeń w Polsce, Członka Państwowej Rady Ubezpieczeniowej p. I. A. Jeziorańskiego p. t.„ Ubezpieczenia Ogniowe w Polsce", jako odpowiedź na wspomnianą broszurę dyr. W. Albrychta. Prywatna asekuracja ma do spełnienia jeszcze poważne zadanie w dziedzinie ubezpieczeń w Polsce. Zadaniem P. U. K. U. powinno być sharmonizowanie jej wysiłków z dążeniami zakładów publicznych, rozwój tak jednych jak i drugich leży bowiem w interesie Państwa.

Har.

Czwarty etap realizacji Pożyczki Narodowej.

Ogólna ilość subskrybentów wynosi ponad 1.425.000 osób. Z liczby tej około 450 tys. subskrybentów stanowią funkcjonarjusze państwowi, resztę zaś około 975 tys. osób inni subskrybenci. Z tej ostatniej liczby część wpłaciła odrazu przy I-ej racie całość subskrybowanej kwoty, tak, iż w terminie wpłacenia II raty przypada 910 tys. osób.

Przy II-ej racie znowu pewna część osób zapłaciła całkowicie wpłacenia III-ej raty pozostała ilość zobowiązanych do wpłacenia III-ej raty poza funkcjonarjuszami państwowymi, wynosi 904.9 tys. osób. Z tej liczby subskrybentów prawie połowa, bo 381.5 tys. osób, nie korzysta z rozłożenia pożyczki na 11 rat, wpłacając ją w 6 ratach. Rata tej części subskrybentów wynosi 15.3 mil. zł. miesięcznie.

Pozostała część subskrybentów w liczbie 426 tys. korzysta z rozłożenia pożyczki na 11 rat i rata tej części subskrybentów wynosi 7.1 mil. złotych.

W dniu 2 b. m. rozpoczął się czwarty zkolei etap realizacji Pożyczki Narodowej.

Wpłata pierwszych 3-ch rat tej Pożyczki wypadła bardzo pomyślnie. Drobny stosunkowo odsetek opieszałych subskrybentów, zalegających z wpłatą II i III raty, dzięki odpowiedniej akcji komitetów obywatelskich oraz organizacji gospodarczych i zawodowych, prawie w całości dokonał już wpłaty przypadających sum.

Należy przypuszczać wobec tego, że i IV rata zostanie wpłacona przez wszystkich subskrybentów, którzy wnosząc pierwsze 3 raty, wykazali należyte zrozumienie nietylko obowiązku obywatelskiego, ale również dobrze pojętego interesu osobistego przez lokowanie swych oszczędności w papierach państwowych.

Jak się dowiadujemy w chwili oddania numeru pod prasę, wpłata IV raty idzie bardzo sprawnie.

Termin wpłaty czwartej raty upłynął w dniu 5 b. m.

Bilans Banku Polskiego

za ostatnią dekadę grudnia r. ub.

Ostatnia dekada grudnia przyniosła dalszy wzrost zapasu złota o przeszło 0.7 milj. zł. do sumy 475.6 milj. zł., jednocześnie stan pieniędzy zagranicznych i dewiz powiększył się o 2.0 milj. zł. i wynosi obecnie 98.3 milj. zł.

Suma wykorzystanych kredytów wzrosła o 36.7 milj. zł. do 816.7 milj. zł., przyczem portfel wekslowy powiększył się o 25.1 milj. zł. do 688.1 milj. zł., pożyczki zabezpieczone zastawami — o 9.6 milj. zł. do 80.4 milj. zł. i portfel biletów skarbowych zdyskontowanych — o 2.0 milj. wynosi obecnie 88.3 milj. zł.

Zapas polskich monet srebrnych i bilonu wzrósł o blisko miljon złotych do sumy 49.2 milj. zł.

Pozycje „inne aktywa" i „inne pasywa" uległy zwiększeniu: pierwsza wzrosła o 19.9 milj. zł. do 166.4 milj. zł., druga — o 5.9 milj. zł. do 282.6 milj. zł.

Natychmiast płatne zobowiązania powiększyły się o 15.8 milj. zł. i wynoszą obecnie 261.9 milj. złotych.

Wreszcie obieg biletów bankowych — w wyniku wyżej omówionych zmian — zwiększył się o 38.6 milj. zł. do 1.004.0 milj. zł.

Pokrycie złotem, wobec znacznego wzrostu obiegu biletów i stanu natychmiast płatnych zobowiązań, uległo zmniejszeniu, mianowicie z 42.72% do 40.79%, przekraczając normę statutową o blisko 11 punktów.

Stopa dyskontowa 5%, zastawowa 6%.

O czem się mówi i pisze?

Zagadnienie monetarne.

Omawiając istotę i znaczenie gospodarcze waluty międzynarodowej i wskaźnikowej autor artykułu wstępnego w „Gazecie Bankowej" ocenia kształtowanie się form ustrojowych w dziedzinie monetarnej jak następuje:

„Wszelakiego rodzaju układy kompensacyjne w zakresie międzynarodowego obrotu towarowego, np. jeden z ostatnich układów Rumunji z Grecją na zasadzie dwukrotności dla Rumunji, jednokrotności wartości wywozu dla Grecji, clearing płatniczy banków biletowych państw Małej Ententy, clearing dewizowy Polski z Argentyną za pośrednictwem P.K.O. dla obrotu towarowego, dla przekazów emigracyjnych, ostatnio w Polsce „bony inwestycyjne", wymienialne każdocześnie w kasach skarbowych na gotówkę—wszystko to świadczy, że dotychczasowe formy ustrojowe w zakresie pieniężnictwa okazały się za ciasne, jeśli chodzi o tak zwany obieg banknotowy, zabezpieczony złotem, — okazało się przedwczesnemi, jeśli chodzi o dążenia do umiędzynarodowienia obiegu pieniężnego. Przedwczesne, bo proces trawienia skutków wojny światowej nie dojrzał dostatecznie, bo zrodzone wojną nowe względnie w zwiększonym czy w zmniejszonym formacie na skutek wojny występujące państwowe organizmy gospodarcze nie zdążyły się należycie wykrystalizować. Dopełnia się to w procesach wyrównawczych, w procesach unarodowienia i w dalszej kolejności międzypaństwowej, „regionalizacji" jużto w ramach bezpośredniego sąsiedztwa, jużto w ramach bezpośredniego obrotu gospodar-

Podstawy obrotu z zagranicą.

W ostatnim zeszycie grudniowym „Polski Gospodarczej" znajdujemy obszerną analizę naszego handlu zagranicznego, i jego struktury i natężenia w roku ubiegłym. Najbardziej znamiennemi na tle tego sumiennego sprawozdania wydają się nam końcowe tezy, któremi p. S. Fr. Królikowski kończy swój artykuł:

„Mając na uwadze świtającą nadzieję wzrostu obrotów towarowych z zagranicą, wypada nam zwrócić raz jeszcze myśl ku brakom naszego aparatu handlowego i wysunąć pewne, choćby najogólniejsze, postulaty, jak: 1) wzmocnienie naszych wysiłków w kierunku ubezpośrednienia naszego handlu zagranicznego i oparcie akcji przedewszystkiem na siłach społecznych, a nie wyłącznie na aparacie urzędniczym, a to celem uelastycznienia tej akcji i pobudzenia całego społeczeństwa do maksymalnego wysiłku. 2) przeciwstawienie premji dewaluacyjnej państw zagranicznych postulatu skomprymowania kosztów własnych, należytej oszczędności i organizacji pracy, w szczególności pracy eksportowej, a nadto powiązania importu z eksportem w stosunkach z krajami pozaeuropejskiemi. 3) zdefinjowanie pojęcia „ingerencja państwa", czy „ingerencja aparatu urzędniczego" jako zdecydowane kierownictwo pracą społeczeństwa (a nie zastąpienie tej pracy przez pracę aparatu urzędniczego). 4) podniesienie zawodu polskiego pośrednika handlowego w handlu zagranicznym (związanego z produkcją, czy niezwiązanego z produkcją) i zarobku, płynącego z tego pośrednictwa, do kategorji czynności usprawiedliwionych i państwowo niezbędnych. 5) uzbrojenie się w cierpliwość i upór, gdyż uaktywnienie naszego handlu zagranicznego musi być rozłożone na szereg lat pracy, przyczem w pracy tej nie należy unikać współpracy z kapitałem i siłami zagranicznemi. 6) uzgodnienie wszystkich czynników i warstw społecznych na tle organizacji pracy nad handlem zagranicznym".

B. P. Samuel Halperin

Dnia 30 grudnia 1933 zginął śmiercią tragiczną b. p. Samuel Halperin, założyciel i prezes znanej w całej Polsce fabryki obuwia gumowego p. f. „Pepege".

Zmarły należał do tych nielicznych jednostek, którym los w swej ironji okrutnej pozwolił — choć przez chwilę cieszyć się z dokonanego dzieła, aby w następnej strącić wybrańca z osiągniętych wyżyn. Zmarły był twórcą i pionierem przemysłu gumowego w Polsce na skalę europejską. Dzię-



ki wielkiej energji i przedsiębiorczości, połączonemi z nieomylnym zmysłem kupieckim stwarza w Grudziądzu w r. 1923 niewielką początkowo placówkę przemysłową, która w latach następnych rozwija się w olbrzymie przedsiębiorstwo o rozlicznych działach produkcji, zatrudniające około 5.000 pracowników. W owym to czasie fabryka grudziądzka rozbudowawszy cały szereg wytwórni pomocniczych, staje się nietylko jedyną tego rodzaju fabryką w kraju — ale co ważniejsze — staje się przedsiębiorstwem, z którem najpoważniejsze fabryki kontynentu liczyć się muszą na rynkach zagranicznych. Polskie obuwie gumowe dociera bowiem na odległe rynki i staje się towarem poszukiwanym.

Ulegając ogólnej psychozie w kierunku inwestowania i tworzenia coraz to nowych działów b. p. Halperin, zachęcony zresztą olbrzymiemi sukcesami w dziedzinie produkcji i zbytu, nie przewidział deruty konjunkturalnej i ostrego, długotrwałego kryzysu. Kryzys odbił się fatalnie na sytuacji z takim rozmachem budowanych przedsięwzięć i zgotował nieboszczykowi niejedną ciężką chwilę goryczy i zwątpienia.

W ostatnich czasach przed śmiercią b. p. Halperin, ożywiony wrodzonym mu pędem twórczym i perspektywą wysanowania przedsiębiorstwa nieustawał w pracy i zabiegach, których jedynym celem miało być odzyskanie dawnej świetności swego ukochanego dzieła.

Śmierć nieoczekiwana nie pozwoliła mu tej chwili dożyć zgniotła brutalnie wszystkie te nadzieje, pozostawiając szczery żal wśród wszystkich tych, którzy znali tego prawego i dzielnego człowieka.

Bilans łączny na 30 listopada 1933 r.

47 banków akcyjnych (prywatnych) i 7 większych domów bankowych

Stan czynny. Pogotowie kasowe 40473(49743), papiery wartościowe 94835(102469), towary 114 (140), banki krajowe 47139 (49241), banki zagraniczne 53781 53605), weksle zdyskontowane 367657(370324), weksle protestowane 56853(56974), rachunki bieżące (salda debetowe) 438939 (437848), pożyczki terminowe 63299(62785), ruchomości i nieruchomości 109007(110451), koszty handlowe 45678(41911), różnice kursowe 10399(10680), administracja nieruchomości 1822 (1538), różne rachunki wynikowe 1081(2442), rachunki oddziałów 124039 129384), sumy przechodnie 19808(19897), długoterminowe pożyczki hipoteczne 141405, 142791), inne aktywa 61295 (60188), dłużnicy z tytułu kredyt. akcept. i remburs. 31148(32362), straty z lat ubiegłych 17486 (15406), suma bilansowa 1726258 (1750179), suma aktywów w walucie obcej 464564(473970).

Stan bierny. Kapitały własne 279130(279134), wkłady 395115 (397365), rachunki bieżące (salda kredytowe) 170486(183012), zobowiązania inkasowe 1837(1643), redyskonto weksli 176019 (175814), zastaw walorów 14589 (14671), banki krajowe 97622 (89302), banki zagraniczne 165561 (160693), przekazy na banki 2436 (2305), wierzyciele hipoteczni 2153(2157), fundusz emerytalny fundusze wieczyste 496(507), procenty i prowizje 43571(40802), różnice kursowe 16117(17335), dochód z nieruchomości 3574 (3305), różne rachunki wynikowe 2765(1270), różne rachunki wynikowe roku ubiegłego 37(37), rachunki oddziałów 127691(133321) sumy przechodnie 20929(21314), dywidenda niepodniesiona 2372 (2390), zyski z lat ubiegłych 2903 (2905), listy zastawne (obligacje) 141402(148788), inne pasywa 38102(39544), akcepty 203(203), zobowiązania z tytułu kredytów akcept. i remburs. 31148(32362), suma bilansowa 1726258 (1750179), zobowiązania z tytułu udzielon. gwarancyj 84987(87802) różni za inkaso 66468(67211), suma pasywów w walucie obcej 420080(425900).

Uwaga. Cyfry, podane w nawiasie, oznaczają dane z miesiąca października 1933 r.

Z Wielkopolskiej Spółki Dzierżawnej

Koncernu Dr. Roman May

Wbrew rozmaitym wersjom dowiadujemy się, że prace w kierunku reorganizacji fabryk tego Koncernu są na ukończeniu, a wznowienie produkcji postąpiło tak dalece, że niebawem pójdzie całą siłą.

I tak fabryka **Dr. Roman May** w **Luboniu** rozpocznie pracę w dziale **kwasu siarkowego** w początkach lutego, a w dziale **superfosfatów** w połowie lutego. Oddział klejarni jest już czynny od września 1933 r.

Surowce zostały zakontraktowane i w Gdyni oczekuje ich się z Ameryki na koniec stycznia, względnie początek lutego 1934 roku.

Drugi oddział — **Zakłady Chemiczne „Blask"** — pracuje bez przerwy, rozszerzając już w reorganizacji zasięg nietylko prac, ale i odbiorców dzięki ożywieniu stosunków z klientami na podstawie widocznej **poprawy jakości towaru.** Fakt ten poza wyrobami mydlanemi odczują również odbiorcy **działu farb i lakierów** w okresie głównego sezonu latowego.

Trzeci oddział — **Poznańskie Browary Huggera** — przeprowadził radykalną reorganizację. Już dziś odczuwa się zwiększony popyt na piwa, zwłaszcza na Zdrój Mieszczański i na Porter.

Zainteresuje też fakt, że w konkurencji ofert na dostarczenie słodu do Ameryki **zwyciężyły próbki Słodowni Browarów Huggera,** otrzymując w efekcie zamówienie ze Stanów Zjednoczonych Amer. Półn. i do Brazylji. Celem wykonania zamówienia zakupiono i zmagazynowano już potrzebne ilości jęczmienia.

Temsamem wszystkie Zakłady Koncernu wykazują wzmożoną intensywność.

Kącik loteryjny

Istnieje pewien gatunek ludzi, w Polsce szczególnie rozpowszechnionych, których cechą charakterystyczną jest, że zawsze przychodzą i działają zapóźno.

Ci ludzie są niesumiennymi płatnikami we wszystkich dziedzinach handlu i przemysłu.

Do nich należy największa ilość zaprotestowanych weksli i czeków bez pokrycia.

Oni to przeciskają się pomiędzy napełnionemi rzędami krzeseł wówczas, kiedy kurtyna poszła do góry albo koncert się już rozpoczął.

Na wszelkich uroczystościach zjawiają się wówczas, kiedy brakuje zaledwie paru minut do zgaszenia świateł.

Na nich czekają zrozpaczeni gracze, którym brakuje czwartego do brydża.

A jeśli zobaczycie piękną kobietę, która w małej cukierence z niecierpliwością spogląda na zegarek, to nie ulega wątpliwości, że to właśnie jeden z nich nie nadchodzi.

Ci ludzie nie są w stanie nic postanowić, obracają się w sferze pobożnych życzeń i tych wątpliwych dobrych chęci, któremi, jak wiadomo, wybrukowana jest droga do piekła.

Chcieliby dokonać wszystkiego, ale wszystko, co robią, robią za późno.

Za późno! Ileż to razy to słowo nabrzmiewa pogardą, lekceważeniem i jest ostatecznym wyrokiem na karygodne niedbalstwo. Ileż sposobności doskonałych, ileż szczęśliwych przypadków ginie na zawsze w mrocznej otchłani czasu dla tych, którzy przychodzą za późno.

Nie naśladujcie więc tych opieszałków pod żadnym pozorem.

Nie naśladujcie ich przedewszystkiem tam, gdzie chodzi o wasze szczęście i powodzenie.

Za kilka dni odbędzie się ciągnienie IV klasy 28 Loterji Państwowej. Byłoby wielką lekkomyślnością z waszej strony, gdybyście nie wyzyskali tej doskonałej okazji, którą zaniedbaliście przez trzy klasy poprzednie.

Idźcie natychmiast do najbliższej kolektury i kupcie los, bo szczęście odwraca się z pogardą wówczas, kiedy wyciąga się po nie rękę zapóźno.

NOWELA DO USTAWY o Loterji Państwowej

Rada Ministrów na ostatniem posiedzeniu uchwaliła nowelę do ustawy o loterji. Jak wiadomo, dotychczasowa ustawa o loterji ustala 20 proc. potrąceń, przypadających z wygranych na rzecz skarbu państwa.

Utrzymywanie takiej normy stałej uniemożliwia dostosowywanie planów poszczególnych loteryj do zmieniających się konjunktur na rynku loteryjnym. Projektowana zmiana polega więc na wprowadzeniu przepisu, który upoważnia ministra skarbu do zatwierdzenia planów poszczególnych loteryj oraz sposobu i terminów ich rozgrywania oraz upoważnia ministra skarbu do określania wysokości opłaty monopolowej na rzecz skarbu państwa od tych loteryj.

Przeprowadzenie takiej zmiany jest konieczne dla umożliwienia monopolowi loterji prowadzenia racjonalnej polityki przy ustalaniu planów poszczególnych loteryj.

Wznowienie działalności eksportowej w przemyśle metalowym.

W najbliższym czasie Polski Związek Przemysłowców Metalowych wyłoni ma specjalną komisję, która ma się zająć opracowaniem planu eksportowego dla poszczególnych branż tego przemysłu. Sprawa wzmożenia eksportu w przemyśle metalowym przetwórczym jest tembardziej aktualna, że zbyt na rynku wewnętrznym wyrobów tego przemysłu przedstawia się słabo. W roku zeszłym pewne polepszenie zaznaczyło się w warsztatach średnich i małych, natomiast większe fabryki były zmuszone do zmniejszenia stanu zatrudnienia. Szczególnie niepomyślnie przedstawia się sytuacja w przemyśle maszyn i narzędzi rolniczych. Z drugiej strony w roku zeszłym zaznaczył się wzrost wywozu szeregu artykułów przemysłu metalowego, jak zwłaszcza maszyn włókienniczych, naczyń emaljowanych, opakowań blaszanych i t. d. Wskazuje to, iż na rynkach zagranicznych istnieją możliwości zbytu, które mogą być wykorzystane przez nasz przemysł.

Odpowiedzi Redakcji.

P. **Stanisławowi G.** Zamieścimy w jednym z najbliższych numerów.

P.P. Ant. S. i R. K. Niewylosowane i nic nie wygrały.

GIEŁDY

Warszawa.
(29.XII. 1933 — 4.I. 1934).

W okresie sprawozdawczym giełda była czynna pięć dni t. j. przez dwa dni grudnia r. ub. i trzy roku bieżącego. Jest to okres jeden z ważniejszych i ciekawszych ze względu na kończący się rok i rozpoczynający się nowy. Dopiero od dwóch lat zaniechano notowań orjentacyjnych (kupno i sprzedaż) wszelkich papierów wartościowych. Notowania te są pożądane przez firmy i osoby prywatne, gdyż na ich podstawie wyprowadzono kurs przeciętny, na zasadzie którego obliczano remanenty tychże papierów, co przy sporządzaniu bilansów rocznych było konieczne. Praktyka jednak życiowa wykazała, iż w większości wypadków notowane kursy były fikcją, zwłaszcza, gdy w grę wchodziły akcje, gdyż brak było dostatecznej podstawy do oceny niektórych objektów przez okrągły rok notowanych, notowane bowiem być nie mogły, gdyż żadne faktyczne tranzakcje zawierane nie były.

Obecne notowania z ostatniego zebrania giełdowego (z 30/12 33 r.) dotyczą większej ilości papierów procentowych, natomiast dział akcyj obejmuje cztery zaledwie notowania akcyj popularniejszych. Wobec tego przy sporządzaniu bilansów może być miarodajny faktyczny kurs kupna.

Koniec roku przyniósł poprawę kursów papierów wartościowych, koniec zaś okresu również cechowała tendencja mocniejsza na całej linji.

Na rynku prywatnym ultimo przeszło bez wstrząśnień, gdyż tranzakcje we właściwych terminach przez kontrahentów były dokonywane i to przeważnie w dziedzinie banknotów dolarowych, któremi głównie operuje spekulacja zawodowa, różnice bowiem kursowe były dość skromne.

Na rynku dewizowym zapotrzebowanie na dewizy zagraniczne było większe i pokrywane było przez Bank Polski przy mniejszym, niż zwykle udziale innych banków. Tendencja ogólna była cokolwiek słabsza. Nieco wyższe notowanie osiągnęły jedynie dewizy na Paryż, Pragę i Medjolan.

Pożyczki państwowe miały tendencję wybitnie zwyżkową, o czem świadczą żywsze obroty i wzrost kursów.

Najwięcej tranzakcyj zawarto 7% Pożyczką Stabilizacyjną.

Rynek prywatnych papierów lokacyjnych budził niezmiernie duże zainteresowanie. Listy zastawne tak towarzystw warszawskich jako też prowincjonalnych były usilnie poszukiwane, przez co zdołały osiągnąć poważne nadwyżki kursowe, zwłaszcza w końcu okresu. Zakupy były czynione, podobnie jak w dziale pożyczek państwowych, w celach lokacyjnych. Jako dodatni objaw poczytywać należy fakt, iż ze strony publiczności prywatnej zaczęły napływać zlecenia na kupno tych czy innych papierów, lecz nie wszystkie zlecenia mogły być wykonane z powodu braku materjału, co w końcu okresu dało się dotkliwie odczuwać.

Na rynku akcyjnym, wprawdzie również zauważyć się daje pewna poprawa, lecz obroty w dalszym ciągu są małe z powodu rozbieżności, chwilami dość znacznej, między cenami sprzedawców, a nabywców. Dla akcyj Banku Polskiego ujawnił się większy popyt, wskutek czego kursy normowały się zwyżkowo, materjał zaś rozporządzalny był niedostateczny w stosunku do zapotrzebowania. Z akcyj przedsiębiorstw przemysłowych najbardziej ruchliwe były Starachowice. Z polecenia pewnej instytucji bankowej sprzedano kilkadziesiąt sztuk akcyj Fabr. ołówków Majewskiego po kursie nieprzekraczającym jednej trzeciej nominału.

Dewizy: Belgja 123.65—123.78 —123.60 (bez notowan.), Gdańsk 173.25—173.15, Holandja 357.75 —357.20, Kopenhaga 129.85 — 129.05, Londyn 29.10—28.87— 28.90, Nowy Jork 5.73—5.57½— 5.66, Kabel 5.74—5.58½—5.67, Oslo 146.40 — 145.10, Paryż 34.85½ — 34.89 — 34.88, Praga 26.42 — 26.43, Sztokholm 150.20 — 148.95 — 149.15, Szwajcarja 172.20 — 172.15, Włochy 46.65 —46.78.

Obroty międzybankowe: Berlin 212.30 — 212.34 — 212.

Papiery państwowe: 3% Prem. Poż. Budowlana 39.60 — 39.30 — 40.50, Dolarówka 50 — 50.25 —49—50.50. 4% Prem. Poż. Inwestycyjna w sztukach zwykłych 105.75, w pełnych serjach 109— 110, 5% Poż. Konwersyjna 53— 52.50—54, 5% Konwersyjna Poż. Kolejowa 48—49. 6% Poż. Dolarowa 57—60, 7% Poż. Stabilizacyjna w sztukach po dol. 1.000 57.13—55.88—58, w sztukach po dol. 500 — 57.25—56.50—58.25, 10% Poż. Kolejowa 100, 7% L. Z. Państw. Banku Rolnego oraz 7% L. Z. i Oblig. Komunal. Banku Gosp. Krajowego 83.25, 8% L. Z. P. B. R. oraz 8% L. Z. i Oblig. Komunal. B. G. K. 94, 8% Oblig. Budowl. B. G. K. 93.

Prywatne papiery lokacyjne: 7% L. Z. Tow. Kred. Przem. Pols. 56, 8% L. Z. Tow. Kred. Przem. Pols. 57.88—59.55, 4% L.Z. Ziemskie 40, 4½% L. Z. Ziemskie 48.50 —48—49.50, 8% L. Z. Ziemskie 40, 7% L. Z. Ziemskie (dolarowe) 40.25—39.75—41, 8% L. Z. Ziemskie (dolarowe) 60, 4½% L. Z. m. Warszawy 55.50, 5% L. Z. m. Warszawy 61.75—61.50—64, 8% L. Z. m. Warszawy 51.50—50.75 —53, 5% L. Z. m. Częstochowy z 1933 r. 47, 5½ L. Z. m. Kalisza z 1933 r. 46, 5% L. Z. m. Kielc z 1933 r. 45, 8% L. Z. m. Lublina 40.50, 8% L. Z. m. Łodzi 47.50— 47.75, 5% L. Z. m. Piotrkowa z 1933 r. 44.50, 5% L. Z. m. Piotrkowa (dawne) 52, 10% L. Z. m. Radomia 40.50—40.75, 5% L. Z. m. Siedlec z 1933 r. 40.50—41, 6% Oblig. m. st. Warszawy: VI poż. 49.25—49—50.50. VIII i IX poż. 48—47—49.75.

Akcje: Bank Polski 83.50 — 83 — 85.50, Kijewski i Scholtze 9.50, Spiess 38, Lilpop 10.40, Starachowice 10.10 — 10.40, Fabr. Ołówków Majewskiego 20.

Obroty prywatne papierami procentowemi: 8 Poż. z 1925 r. (Dillon) 68.75 — 71 w żądaniu, 7% Poż. Śląska 51.50 — 52.50, 7% Poż. m. st. Warszawy 53.75— 54 w płaceniu, 5% Renta Ziemska 53—52 (kursy orjentacyjne, 3% Renta Ziemska odcinki po zł. 5000 — 70, po zł. 1000 — 90— 89—80—85, 4½% L. Z. Wileńskiego Banku Ziemskiego 37—36.75.

Rynek prywatny: Banknoty: dolarowe 5.70—5.55—5.63, sowieckie 1.40—1.27—1.36, niemieckie 211.40—211.15—211.60, austrjackie 100—99.75, czechosłowackie 25.90—25.75, francuskie 34.85—34.86, szwajcarskie 171.92—171.95.

Monety: rubel złoty 4.64 — 4.62½, dolar złoty 8.94½—8.93½.

GIEŁDY ZAMIEJSCOWE.
28.XII.1933 — 3.I.1934).

Łódź.

Banknoty dolarowe (30/12.33) 5.70.

Kraków.

3% Prem. Poż. Budowlana 39.20 —39.30, Dolarówka 49.25, 4% Prem. Poż. Inwestycyjna 104, 5% Poż. Konw. 52.50, 5% Poż. Kolej. 48.50, 5% L. Z. dol. Banku Hip. 60. Akcje: Bank Polski 82.50— 82.75, Bank Hipoteczny 25, Pol. Tow. Handl., Tohan) 1.10, Krak. Tow. Ubezp. „Florjanka" 100, Sierszańskie Zakł. Górnicze 10, Cukrownia Chybie 22.

Lwów.

4½% L. Z. skonw. b. Banku Krajowego 56.50.

Poznań.

Dolarówka 50, Listy zastawne Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego: 4½% dolarowe serji K. z 1933 r. 44—43—43.50, 4½% dolarowe w złocie 42.50 — 43, 4% Konw. ostempl. 38.50—39, 4½% złotowe serji K. z 1933 r. 40.

Zastrzeżone papiery

przez Urząd Śledczy.

4% Poż. Inwestycyjna.
Ser. 6794 Nr. Nr. 38 do 47.

4% Poż. Dolarowa.
Nr. Nr. 264253 265161—63 707480 1165992—3.

3% Poż. Budowlana.
Nr. Nr. 35931 110068 144984 —993 121454 484587 484596.

10% Poż. Kolejowa.
Na fr. zł. 100. Nr. 161334.

5% Poż. Odrodzenia *).
Na zł. 2000. Nr. 4335885, **na zł. 1000.** Nr. 4310838, **na zł. 500.** Nr. 4100225, **na zł. 100.** Nr. 4267033, **po zł. 50.** Nr. Nr. 269112 316710—316713, **po zł. 10.** Nr. 3599489—90 3695824—25.

*) Prawdopodobnie rozchodzi się o 5% Poż. Konwersyjną, gdyż Pożyczka Odrodzenia emitowana była w markach polskich.

8% l. z. Piotrkowskiego Tow. Kred. Miejskiego.
Po zł. 1000. Nr. Nr. 11756— 11758 12104, **na zł. 500.** Nr. 21338.

10% l. z. Tow. Kred. m. Siedlec.
Po zł. 1000. Nr. Nr. 11309 13075 13396.
Po zł. 250. Nr. Nr. 30496—97 31116—17.

Akcje Banku Polskiego.
Po zł. 100. Nr. Nr. 15992 71181

Odwołanie zastrzeżenia.
Urząd Śledczy odwołuje zastrzeżenie odnośnie **4% Poż. Dolarowej** Nr. Nr. 446412 do 417.

Wzbronienie wypłat

Wydział V Sądu Okręgowego w Warszawie wzbronił wypłat oraz dokonywania tranzakcyj następującemi tytułami na okaziciela:

5% Państw. Poż. Konwersyjną.
Na zł. 100. Nr. 4281682, **po zł. 10.** Nr. 3683319—20 3683381—83 **świad. ułamk. po zł. 3.** Nr. Nr. 387754 387780—82.

8% Poż. Złotową. (? Red).
Po zł. 10. Nr. Nr. 453477 453479 453480.

5% Państw. Poż. Konwersyjna.
Po zł. 500. Nr. Nr. 4138188— 91.
Po zł. 100. Nr. Nr. 4151090— 93.
Po zł. 10. Nr. Nr. 3053556.
Po zł. 1. Nr. Nr. 304604—606.

8% Obl. Kom. Banku Gospod. Krajowego.
Na zł. w zł. 1.000 Ser. B. Nr. 22620

Termin zgłoszenia sprzeciwu do dnia 30.XII. 1935 roku.

(Mon. Pol. 298 z 30.X.I. 1933 roku).

Ogłoszenie Banku Polskiego.

Bank Polski zawiadamia o zagubieniu **Akcji Banku Polskiego** Nr. 233737.

Termin zgłaszania sprzeciwu do dn. 27. III. 1934 r.

(Mon. Pol. 295, 296, 297 z 27. 28 i 29.X.I. 1933 r.).

Sytuacja w przemyśle węglowym.

W przemyśle węglowym poważną część kosztów produkcji stanowią koszty t. zw. stałe, t. j. te, które muszą być ponoszone w wysokości niezależnej od rozmiarów produkcji, a nawet wówczas, gdy kopalnia jest unieruchomiona. Oczywiście, że w tych warunkach im produkcja jest mniejsza, tem koszt wyprodukowania jednej tonny węgla jest większy, gdyż niezmienna suma kosztów stałych obciąża coraz to mniejszą ilość towaru. I przeciwnie — w miarę wzrostu produkcji, koszt wyprodukowania jednej tonny węgla maleje.

Z tych względów objawem niewątpliwie dodatnim jest fakt, że spadek wydobycia węgla, który od szeregu już lat odbywał się w szybkiem tempie, w roku ubiegłym uległ pewnemu zahamowaniu. Mianowicie wydobycie węgla w roku 1933 wyniosło około 27,3 milj. tonn. Aczkolwiek jest to o 1.5 milj. tonn mniej, niż w r. 1932, jednak pamiętać należy, że w r. 1932 wydobycie było mniejsze o 9,5 milj. tonn niż w r. 1931, a o 17.4 milj. tonn mniejsze niż w r. 1929.

LOSOWANIA

4 proc. Premjowa Pożyczka Dolarowa III serji

Losowanie z dn. 2 stycznia 1934 r.

Na dol. 12.000. Nr. 648374.
Po dol. 3.000. Nr. Nr. 133766 424203.
Po dol. 1.000. Nr. Nr. 860710 866483 985348 1069947 1097027 1223515 1279912.
Po dol. 500. Nr. Nr. 62549 242463 361020 390645 648592 796387 971954 989952 1182711 1325615.
Po dol. 100. Nr. Nr. 2273 41749 49264 61301 120498 132102 140360 149873 195366 197731 238930 272521 284090 319574 338321 345796 355002 358187 359711 373376 380989 390981 461590 505130 524969 527780 532374 540565 541929 608320 622588 646156 649684 657169 680215 709717 717909 747662 748644 792588 793829 821161 865149 905210 950592 975921 985198 1008682 1030148 1089315 1094452 1110810 1111345 1129457 1129534 1145490 1157398 1160841 1207652 1218480 1227311 1237907 1242827 1260403 1278983 1304324 1314361 1317452 1327064 1330783 1460023 1466223 1471706 1486771 1492152. Wypłata natychmiastowa.

RESTANTY:

Na dol. 12.000. Nr. 561988.
Na dol. 8.000. Nr. 980330.
Po dol. 3.000. Nr. Nr. 674113 804675 958309 1247064 1363702.
Po dol. 1.000. Nr. Nr. 58925 368977 528931 733094 941762 1156778 1269788.
Po dol. 500. Nr. Nr. 3716 25690 140384 192676 275689 380311 447500 466446 504851 577801 583763 612821 632724 809710 1185436 1265718 1406029 1472592.
Po dol. 100. Nr. Nr. 7044 8384 10841 15075 15544 19274 37777 58106 66538 82391 84608 88262 89264 121523 130797 135035 137623 161741 175661 180665 184670 189519 191690 197101 263154 269946 277690 309697 317983 349060 359049 365826 371761 385450 391472 415934 418628 432806 436057 437475 439443 440790 449550 450301 451177 455740 457369 465597 474933 482258 486624 496138 501640 516507 520119 548502 556799 562022 564756 573351 575734 576526 579670 585654 591952 594879 596486 598001 607100 611666 619473 628259 629931 635541 662818 666972 671214 681001 683316 684286 685218 691330 692948 697347 699878 718537 720087 720195 722251 723957 726428 730873 735487 736667 746551 773546 779547 793313 808826 810047 818581 827343 832265 832330 846968 848022 856605 860521 867957 870478 885019 899283 903387 919990 936313 938181 953464 958520 961770 993232 998897 1009921 1012465 1017933 1023331 1028663 1045749 1050777 1066999 1073222 1099199 1118642 1142535 1145534 1161017 1161270 1173538 1174332 1178964 1185374 1186040 1194625 1196413 1212372 1220982 1225977 1227410 1233061 1240092 1262911 1321823 1327082 1330501 1346257 1353741 1366037 1397709 1430414 1438828 1445117 1447719 1457456 1461785 1463450 1484428 1499140.

BONY FUNDUSZU INWESTYCYJNEGO

po zł. 25 wartości nominalnej

Losowanie z dnia 4 stycznia 1934 r.

Nr. Nr. **3163 7373 11561 20750 25765 30725 34731.**

Wylosowano łącznie siedem numerów Bonów dla każdej z 10 seryj — wygranych, łącznie więc 70 sztuk.

Wypłata natychmiastowa po zł. 100.— za sztukę.

2 Proc. Premjowa Pożyczka m. Brukseli

z 1905 r. po fr. 100

Losowanie z dnia 15 listopada 1933 r.

AMORTYZACJA.

Serje: 423 748 1188 2105 2661 4952 5295 5931 6265 9093 10107 10184 12573 12609 12648 14180 14435 14862 15116 15735 16362 16421 17908 18147 18880 19008 19476 19720 19939 20191 20196 20804 22035 22268 22521 22762 25782 25934 26708 27484 27789 28252 28315 28785 29972 31480 32669 33519 34824 35949 37411 38435 38860 39707 40029 40210 40339 40376 41597 42307 42669 43515 44374 45318 45460 45796 46015 48315 49232 50512 51703 52867 53823 54502 55859 56421 56566 56896 57168 57249 57525 57604 58174 58878 60330 61220 61248 61604 62440 66413 66558 66981 67088 67419 69229 70100 70147 70562 72292 72550 73319 73727 75970 76584 78031 78280 79659 80590 80820 81241 81622 82850 84552 84609 84888 88323 88987 89690 91266 91903 92194 92294 92492 93281 94647 95863 96001 96054 97600 98219 98983 99894 102574 103157 103692 104241 105233 105270 105427 108199 109231 110430 111393 114649 115515 116768 116803 117527 120640 121072 121236 121695 122010 123216 124485 127558 129670 130247 130414 130860 130886 131322 131508 131811 132150 133915 134552 134726 134804 137178 137484 137729 137948 138044 139673 139725 139820 140254 140812 141238 142957 143200 143880 146822 147324 147998 148956 150153 151780 152872 154364 155651 156930 160380 162125 162488 163694 165487 166037 166364 167590 168525.

Wypłata po fr. 110.

WYGRANE:

Fr. 10000: S. 35949 Nr. 7.
Fr. 2500: S. 16362 Nr. 21.
Fr. 1000: S. 25782 Nr. 20.
Po fr. 500: S. 14180 Nr. 10. S. 35949 Nr. 15.
Po fr. 150: S. 4952 Nr. 15. S. 15116 Nr. 25, S. 17908 Nr. 13. S. 18880 Nr. 10. S. 22268 Nr. 7. S. 22521 Nr. 5. S. 25782 Nr. 2. S. 29972 Nr. 13, S. 33519 Nr. 23. S. 42307 Nr. 2. S. 45796 Nr. 10. S. 46015 Nr. 11. S. 53823 Nr. 17. S. 66558 Nr. 11. S. 67088 Nr. 13. S. 84552 Nr. 5. S. 121072 Nr. 3. S. 137484 Nr. 10. S. 139820 Nr. 6. S. 147324 Nr. 5.

Wypłata od 2 stycznia 1934 r.

5 proc. Państ. Renta Ziemska I-ej Serji

W dniu 1 grudnia 1933 r. zostały umorzone w drodze wykupu Obligacje **5% Państwowej Renty Ziemskiej I serji** na łączna sumę złotych w złocie 249.500.—, stanowiące 12-tą ratę umorzenia.

5 proc. Listy Zastawne Lubelskiego Tow. Kred. Miejskiego

WYLOSOWANE W DNIU 21 GRUDNIA 1933 ROKU.

Po zł. 500.—. Nr. Nr. 100288 100487 100867 101269 101419 101550 101584 101632 101684 101736 101848 102070 102130.
Po zł. 200.—. Nr. Nr. 110294 110405 110422 110495 110756 110758 110850 110934 111018 111774 112115 112340.
Po zł. 100.—. Nr. Nr. 120091 120197 120513 120760 120835
Po zł. 50.—. Nr. Nr. 130389 130470 130568 130648 130670 130671 130974 131100.
Po zł. 20.—. Nr. Nr. 140437 140592 140606 140614 140769 140816.
Po zł. 10.—. Nr. Nr. 150134 150355 150451 150454 150492 150594 150642 151590.

Wypłata za listy powyższe odbywać się będzie w Kasie Dyrekcji Towarzystwa, począwszy od dnia 2 stycznia 1934 roku.

Listy przedstawione być winny z kuponem płatnym w dniu 1-go lipca 1934 roku. (91)

OGŁOSZENIE

Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego miasta Siedlec zawiadamia, że w odbytem w dniu 18-go grudnia 1933 roku losowaniu 5%-towych Listów Zastawnych tegoż Towarzystwa wylosowane zostały następujące numery:

Po zł. 560.—. Nr. Nr. 10395 10418 10518 10872.
Po zł. 280.—. Nr. Nr. 20043 20086 20130 20158 20334 20490.
Po zł. 140.—. Nr. Nr. 30346 30527 30547 30573 30845 30879 30976 31040.
Po zł. 56.—. Nr. Nr. 40031 40119 40230 40405 40703 40737 40800.

Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego miasta Siedlec.

(90)

Z działalności instytucji kredytu długoterminowego

Poznańskie Ziemstwo Kredytowe

Stan obiegu listów zastawnych na 1 grudnia 1933 r.

4½% dolarowych Serji K z 1933 r. dol. 6.879.960.

4½% dolarowych w złocie serji K z 1933 r. dol. 2.378.640.

4½% złotowych serji K. z 1933 r. zł. 16.021.460.

4% złotowych Konwersyjnych zł. 30.416.750.

Tow. Kred. m. Radomia.

5% — zł. 698.610
10% — zł. 4.784.100

Uwaga. Zaległe raty:
5% Poż. zł. 53.950.51
10% Poż. (skonw. na 5%) zł. 506.728.72.

Terminarz Akcjonarjusza

11 stycznia.

Spółka Akcyjna „Pepege“ Polski Przemysł Gumowy w Grudziądzu — o godz. 18-ej w Warszawie w kancelarji notarjusza Juljana Siennickiego przy ul. **Kapucyńskiej 6.**

Kieleckie Tow. Akc. Sztucznych Nawozów i innych Przetworów Chemicznych w Kielcach — nadzwyczajne — w drugim terminie o godz. 13-ej w lokalu Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie, Al. Jerozolimskie 1

REDAKCJA: ulica Śniadeckich 9, telefon 8-38-19. Redaktor przyjmuje we wtorki i piątki od godz. 5—6. **ADMINISTRACJA:** w Domu Bankowym Zjednoczonych Bankowców Antoni Pawlikowski i S-ka w Warszawie ulica Mazowiecka Nr. 1, telefon 220-70 — Konto P. K. O. Nr 27111. **Warunki prenumeraty** w Warszawie i na prowincji: Rocznie zł. 20.— Półrocznie zł. 10.— Kwartalnie zł. 5,— Miesięcznie zł. 1,80.— Zagranicą rocznie zł. 24.— Numer pojedyńczy 50 groszy. **Cena ogłoszeń:** 1 strona zł. 800 ½ strony zł. 450 ¼ strony zł. 250 ⅛ strony zł. 150 **Dział Ogłoszeń** Warszawa, Mazowiecka 3 m. 16. Telefon 2-16-82.

Redaktor: Maksymilian Polikier. Zakł. Graf. E. i D-ra K. Koziańskich Wydawca: Helena Polikierowa